

Széchi Dezső azonban addig kérte urát, amíg az végre is hallgatva környezetének rábeszélésére, ráállott a cserére.

Igy történt aztán, hogy amikor a sereg tovább folytatta útját, a lesből támadó oláhok mindig csak azt nézték, hogyan ejt-hetnék el a királyt! A vége azután valóban az lett, hogy a király ruhájában lévő Széchi Dezsőt addig lövöldözték nyilaikkal az oláhok, míg életét veszve hullott le lováról...

Károly király ezalatt hűséges kíséréivel elmenekülhetett a biztos halálból.

Derék hazafi volt ez a Széchi Dezső, mit gondoltok? Miért áldozta fel magát? Nagy baj lett volna az, ha a király meghal? Kiért áldozta fel magát Széchi Dezső? Megérdemli hálánkat?

Jójj, mondd el *Gyökössy Endre* bácsi költeményét.

Dal az Őszirózsaról

*A sok nyári virág
Egyre hal, sorra hal.
Az erdő, a mező
Mindenütt ravatal.
S a holt virágok
Bus szemfödele:
Sápadózó fák
Hulló levele!*

*Ó, de a föld szíve
Még egyszer földobog:
S holt virágok sirján
Új virág mosolyog.
Csendes örömtől
Arcunk kipirul...
Az őszirózsa
Arván kivirul!*

Nagy Lajos és Szereday

Most pedig folytassuk tovább a sort, s elmondom nektek Nagy Lajos királyunk és hős vitézének, Szeredaynak történetét. Hallgassátok.

Lajos király többször adta tanubizonyságát annak, hogy nemcsak a korona fénye tünteti őt ki a többiek közül. Karjának ereje és lelkének nagysága is megnyilatkozott gyakran. Följegyezték róla, hogy egyszer, amikor Lajos király Olaszország ellen hadat viselt, Serra felé menet a megáradt Negro patakon kellett seregét átvezetnie. A hegyipatakok zuhogva rohant tova, medrén tulcsapott sárgás hullámai sebesen hömpölyögtek.

A sereg megállott s várta a király parancsát.

Lajos a patakhoz érve, így szólott kedvelt közvitézének, Szeredaynak:

- Fiam, nem ugranál a patakba, hadd lássuk, milyen mély?
- Félek, uram, királyom, hogy lesodor a lovamról.
- Ne félj, fiam, hiszen magyar katona vagy!

Az ifju, a király biztató szavait hallván, vakon nekiugratott a pataknak. Egy ideig még csak lálalt a ló, az ifju pedig erősen

ült a nyergében s előre haladott, de a közepe táján a ló is elvesztette lábai alól a talajt. A patak árja lesodorta hátáról az ifjút s a következő pillanatban lovas és ló eltűntek a hullámokban.

A király nem sokáig tanakodott, hanem beleugrott a patakba, a vízből felbukkanó ifjút megragadta s a partra uszott vele.

Ez a szép és dicső cselekedet századokon át megmaradt a magyar nép emlékezetében s méltán nagyobbnak tünteti fel Lajost az utókor szemében, mint fényes győzelmei, melyeket ő vagy hadvezérei vívtak ki negyvenéves uralkodása alatt.

Látjátok, gyermekeim, még a nagy király is, aki pedig sergeket vezetett, — azonnal segítségére sietett bajbajutott vitéznek. Ez a szép cselekedet is azt mutatja, mennyire segítségére kell sietnünk hazánknak, ha az veszedelemben van.

Láttatok a sarkon koldust? Azok között is sok hős van, aki — ha nem is életét, de testének egy részét, karját, lábát, szemét áldozta fel édes hazánkért. Hallgassátok csak *Baja Mihály* bácsi szép kőiteményét:

A koldus honvéd

Város végén áll a vásár,
Nagy a hajrá, nagy a lárma,
Az utszélen öreg koldus,
Se félkeze, se féllába.

Régi mente, huszár mente
Nyütt testének takarója,
A lovát még Gorlicénél
Golyó vitte ki alóla.

Rozzant verkli a nyakában,
Jobbkézzel azt hajtogatja,
Csonka-bonka balkezeben
A garasnak honvédsapka.

Honvéd volt az istenadta,
A háboru katonája,
S koldussá lett a hazáért,
Azt siratja a nótája.

Csak egy nóta, fájó nóta,
Benne sir a szíve, lelke,
Ott zokog a sipládjában:
„Kossuth Lajos azt üzente...”

Ez a dal, amely a lelkét
Valamikor átáljárta,
S zugta félrevert harangként,
Hogy veszélyben szép hazája!

S az a nóta, melyért egykor
Ő mindenét odahagyta:
Megkeresi a koldusnak
A kenyerét mindennapra.

Ráborul a hü szerszámra,
— Nincs már neki más barátja,
Csak ő s csak a nóta benne!
Meg az Isten, aki látja.

Egyszerre csak, mintha újra
Az a régi ifju lenne,
Aki most is a hazáért
A csatába, tűzbe menne.

Őszbehajló messzi róna
A nótáját visszazengi
S visszazengi a magyar sziv:
„Ha még egyszer azt üzeni...”